

Mi nikakor ne odobrujemo pouličnih demonstracij, sicer so pa dali Nemci dovolj povoda od prvega začetka pa do konca razstave z neprestanimi psovkami in s sramotanjem češkega naroda k neredom, ter se ni toliko čuditi, ako je dalo češko ljudstvo malo duška svoji jezi.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče poslal je prireditelju zadnjega francoskega romanja v Rim, Harmelu, pismo, s katerim se mu zahvaljuje ter globoko obžaluje, da so bili romarji v Rimu zasramovani ter da se je ž njimi grdo ravnalo, ne da bi dali k temu posebnega in tehtnega povoda.

Srbska skupščina sklicana je na dan 13. nov. 1891.

Ruski car vrnil se bode torej iz Danske gotovo preko Berolina na Rusko ter bode obiskal nemškega cesarja. Nekateri listi sklepajo, da se je premenil načrt potovanja — ruski car imel se je vrniti namreč po morju domov — vsled zadnjega sestanka ruskega ministra za vnanje reči Giersa z italijanskim ministerskim predsednikom Rudinijem.

Tudi se poroča listom, da pojde Giers iz Italije v Wiesbaden ter da ostane tam dalje časa, da bode blizu svojega vladarja, ki pride v Berlin baje koncem tega meseca, ako bi ga slučajno potreboval.

Rusko posojilo se je podpisalo 7 in pol krat.

Ruska carica je darovala za stradajoče na Ruskem 2 milijona rubljev.

Virtemberško. Ker je postal po smrti virtemberškega kralja Karola ter nastopu novega kralja Viljema II. vojni poveljnik v Gradcu feldcajmajster vojvoda Württemberg virtemberški prestolonaslednik in je novi kralj izrazil željo, da bi bival vojvoda vsaj nekaj časa v letu na Virtemberškem, kar bi pa seveda motilo službovanje njegovo v naši vojski, zaprosil je vojvoda Württemberg presvetlega cesarja, da ga opusti iz avstrijske službe, ter se bodo stalno naselil na Virtemberškem.

V Švici se je vršilo dne 18. t. m. splošno glasovanje o carinskem taritu. Za novi carinski tarif jih je glasovalo 211.781, proti njemu pa 146.820.

Francosko. — „Temps“ zatrjuje, da ni imelo potovanja Giersovo v Italijo nobenega političnega pomena ter da so bili njegovi pogovori z Rudinijem jako kratki. „Temps“ ve povedati to iz gotovega vira. Najverodostojnejši vir bi bila ministra Giers in Rudini. Ker je pa Rudini jako zapet diplomat, a Giers več sluša nego govori, ni prav verjetno, da bi bila ona dva obvestila Tempsovega urednika o svojih pogovorih.

Minister Fallieresu na Francoskem izdal je okrožnico, v kateri se izraža proti romanju v Rim. Nadškof Goutheoulard je pa pisal ministru, da se ne more udati njegovi okrožnici. Zato se bode meral škof zagovarjati pred policijskim sodiščem Seinskega departementa. V enakih slučajih velja zakon, kateri predpisuje za napade proti pravici in avtoriteti ministrov, trimesečno do petletno ječo, oziroma 300 do 6000 frankov globe.

S Cetinja se poroča z dne 18. t. m., da je porta sklenila, da se odvzame Albancem novošegno orožje.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovinsko ministerstvo poslalo je zbornici naslednja od trgovske in obrtniške zbornice na Dunaji sestavljena določila za vnovičen in obnoven vpis obrtnih in trgovinskih znamenj:

Na podlogi zakona o obrani znamenj z dne 6. januarja 1890. l., drž. zak. št. 19, in navodila, razglašena z razpisom visokega c. kr. trgovinskega ministerstva z dne 18. aprila 1890. l., št. 15.377., ter naredeb, katere je izdalo c. kr. trgovinsko ministerstvo, odkar je stopil v veljavo zakon (z dne 19. maja 1890).

Kadar kdo priznani znamenja za vnovičen vpis, mora, sicer se ne vpišejo,

1. dokazati, da je posestnik podjetja, kateremu je namenjena znamka, njegovo „oznamenilo in stanovišče“, in to z obrtnim listom, pridobarinskim listom, privilegijskim pismom i. e. r.;

2. povedati, kateremu blagu bode rabila znamka. Pri znamkah, katere so namenjene blagu, ki je ali napravljeno iz raznih snovi, kakor n. pr. gumbe, dragocenine (bijouterijsko blago), pipe i. t. d., ali pa ki imajo za predmet kako strokovno, oziroma tehniško oznamenilo, morajo se navesti vedno tudi snovi, iz katerih je napravljeno blago, oziroma katerim je namenjena znamka (naredba trgov. ministerstva z dne 17./5. 891, št. 10351.);

3. predložiti štiri izvode znamke, ki so popolnoma enaki, brez vsakega popravka (struganja z nožičem, izrezkov i. t. d.), ki bi vzbujal sum glede znamčne pravosti;

4. za tisk pripraven kliše (podobnosec) dolg sme biti največ 20 centimetrov in širok 13 centimetrov, črkovna visočina njegova mora iznašati natančno 25 milimetrov. (Za tisk so sposobni le taki klišeji, katerih podstavki so prizmasti. Cilindrasti niso v ta namen porabni.)

Onim prosilcem znamk za obrano, ki ne morejo predložiti pripravnega klišeja iz kakeršnega koli vzroka, sme na njih izrecno izjavo ter za njih stroške, ako dopošljejo potrebne pripomočke, napraviti kliše c. k. dvorna in državna tiskarna. V ta namen morajo se predložiti dva ali trije odtisi kamenotiskane znamke. Ti odtisi morajo biti napravljeni na prepariranem prenatiskovnem papirju (kitajski, kredati ali prozorni prenatiskovni papir), katerega se dobi v prodajalnicah kamenotiskovnih priprav, in sicer z dobro, mastno prenatiskovno barvo, katera se istotako kupi. Ne priporočajo se dopošiljatve odtisov v pismih; odtisi morajo biti marveč tako zloženi, da leže tiskane mesta tako, da se pri prevozu ne drgnejo, ne mečkajo ali stiskajo. Priporoča se tudi, da se napravijo odtisi malo časa, predno se odpošljejo, nikakor ne

smejo pa biti stari nad osem dni (naredb. trgov. ministerstva z dne 4./5. 1891, št. 18.889.);

5. priložiti odredbino 5 gld. za vsako znamko in kolek za 50 kr. za kolkovanje vpisnega dokazila (trg. min. od., 30./5. 1890, št. 22.951.);

6. pri znamkah za take snovi, kakor so kovine, glina, steklo, in pa pri blagu iz takih snovi, ako se vtisnejo znamke, priložiti morajo domačini tri, inozemci pa dva izvoda vzornih koscev z vtisnenimi podobami znamek. Vsak vzorni koscec mora biti preluknjan na enem zunaj znamčne podobe ležečem mestu, da se lahko vdene oznamenilo, ki kaže, h kateri znamki spada dotični koscec.

Vzorni kosci morajo kazati znamčno podobo vistiniti veličini in biti tako umerjeni, da zunaj znamčne podobe ni več nego 2 centimetra roba.

Vzorni kosci se morajo predložiti takoj pri vpisu. Le v takih slučajih, v katerih se potrebujejo, za njih dostavo posebne priprave, in se take priprave ne morejo preskrbeti takoj, sme se dovoliti za poznejšo predložitev vzornih koscev primerna doba s pristavkom, da se bode smatrala začasno vpisana znamka po brezuspešnem preteku dovoljene dobe za nevpisano. (trg. ministerstva nar. 24/10 1890 št. 45.951.)

Vzorni kosci morajo biti narejeni iz tiste snovi, iz katere je narejeno blago, kateremu je namenjena znamčna obrana. Zato se pa ne smejo predložiti primeroma vzorni kosci, za znamke pri kosah narejeni iz mehkejših snovi, kakor na pr. iz svinca, iz cinka in enakih, ampak iz onih, iz katerih so narejene kose. (Trgov. minist. odredba z dne 1/3. 1891 št. 736.) Le za blago, katero se (kakor na pr. milo) rado uniči, smejo se predložiti vzorni kosci iz malca (gipsa.)

7. Pri znamkah, katerih del so podobe cesarja ali udov cesarske rodovine, kaka odlika (znamenje reda, tudi razstavske svetinje, cesarski orel,) ali pa kak javen grb (državni, deželski, mestni, občinski, združni grb), potem znamenje rdečega križa, treba dokazati pravico rabo za teh posebnih znamenj.

Ravno tako se mora dokazati pred vpisom pravost podatkov s podelitnimi odloki ali s privilegijskimi pismi, pri znamkah z oznamenili, kakor: c. kr. izključno privilegovani patent, privilegovan, patentovan i. t. d. (trg. min. nar. 25/10. 1890. št. 45.951).

II. Izključene od vpisa so znamke, katere

a.) obsegajo samo podobe cesarja ali udov cesarske rodovine;

b.) sestojijo samo iz državnih in drugih javnih grbov (državnega, deželskega, mestnega, občinskega, združnega grba), števil, črk (monogramov) ali besed. Imena in tvrdke, katere sestojijo samo iz črk in besed, bodisi pa v polni ali v skrajšani obliki, ter niso v zvezi ali kombinovane s kako znamčno podobo, ali so pa obrobene s črtami, s potezami ali pikami, ne morejo se vpisati (trg. min. nar. 23/6 1890 št. 22.959).

Znamke sestojče sicer iz besed, črk, števil, ki so pa v zvezi tudi z barvenimi znamenji, na pr. s pobar-

vanim poljem, ra katerem stoji napis ali ako so okolo napisa pobarvane proge, kolobarji, črte, smejo se vpisati. Ali gledati je strogo na to, da niso izdelane v barvah le črke, ampak da služijo barve še na drug način kot razločilno znamčno znamenje (trg. min. 1/3. 1890 št. 736.)

Ravnanje s sadnim vinom.

Ravnanje s sadnim vinom je zelo podobno ravnanju z vinom od grozdja, popolnoma tako pa vendar ni, ker se sestava sadnega mošta v nekaterih rečeh bistveno razločuje od grozdnega mošta. Za popolnoma pravilno ravnanje s sadjevcem treba je dobrih kleti in nekaj kletarskega orodja in priprav, česar pa naši gospodarji po nevinskih krajih nimajo in tudi tako kmalu ne bodo imeli, kajti sadjevec ima po teh krajih ves drug pomen, nego vino po vinskih krajih. Sadjevec ima biti gospodarju le prijetna, krepčilna pijača, ceno prirejena v nadomestilo pravega vina in žganja ter toliko trpežna, da se zdrava in pitna vzdrži vsaj do novega mošta. To doseči pa ni težavno, potreba je le veliko snage in natančnosti.

Pri nas se izdelavanje sadjevca močno širi, in trudili se bodemo to panogo kmetijstva izdatno pospeševati ter tudi v tem pogledu doseči napredek. Danes hočemo prav na kratko dati navodilo, kako je ravnati s sadjevcem na prav priprost način, da ostane do novega mošta okusna in zdrava pijača.

Kedar si mošt iz sadja iztisnil, ravnaj tako le ž njim:

1.) Natoči ga v prav snažen in zdrav sod, t. j. sod, ki ni ne cikast, ne plesniv in ne bunfast, ampak dobro izpran. Natoči ga do vehe in imej ga v prostoru, ki ima 15 do 18° C. toplote. V tem sodu vname se sedaj prvo ali burno kipenje.

2.) O pričetku burnega kipenja, ki traja, če je primerna toplota, do 14 dni, izmetava mošt pri vehi umazane pene in drugo nesnago iz sebe. Kar mošt izmeče, to pridno odstranjuj. Da mošt kolikor mogoče veliko iz sebe izmeče, dolivaj mu vedno, da sod ostane poln.

3.) Kadar mošt neha izmetavati, je znamenje, da je burno kipenje ponehalo, in sedaj se prične drugo ali glavno kipenje. Sedaj pokrij veho, a ne zabij je, ker razvijajoča ogljikova kislina lahko sod raznese. Veho najbolje zapreš s kipelno veho, katere pa naši gospodarji še nimajo. Kdor nima kipelne vehe, naj si naredi vrečico, napolnjeno s peskom, ter naj jo položi na veho. Iz tako zaprtega sode lahko ogljikova kislina odhaja, zrak pa ne more vanj. Glavno kipenje traje do pomladi.

4.) Konec zime, t. j. predno nastopi gorko pomladansko vreme, pretoči mošt v drug snažen sod, a glej, da bodo polni. Sedaj mošt še vedno kipi, a prav počasi in tiho, in to tretje kipenje imenujemo zorenje vina. Ako hočeš sadjevec dolgo hraniti, glej, da bo sod vedno poln. Naši gospodarji pa prično precej sadjevec